

ABSTRACTS/REZUMATE

FREDERIC M. SCHROEDER

ROBERT B. TODD

DE INTELLECTU REVISITED

Abstract: The author of the *De Intellectu* is acquainted with the *De Anima* of Alexander of Aphrodisias and offers a Neoplatonic interpretation of that document in its consideration of the noetic doctrine at Aristotel, *De Anima* 3.5. That interpretation reveals that philosophical independence from a purely philological examination of Aristotelian texts which the present volume is exploring. The *De Intellectu*, because of its Neoplatonic character, is to be dated some two to four centuries after Alexander. There is no reference to an Aristotle of Mytilene, teacher of Alexander, as has been supposed.

Keywords: authorship of the *De Intellectu*, Neoplatonic noetic, Accattino, Donini, Sharples, Moraux.

DE INTELLECTU REVIZITAT

Rezumat: Scopul materialului de față este acela de a explora modul în care, în virtutea stilului, practicii și metodei lor exegetice, comentatorii lui Aristotel își dezvăluie independența filosofică față de o examinare pur filologică a textelor aristotelice. Acest articol este o examinare a acestei independențe, așa cum apare ea în receptarea și interpretarea analogiei luminii din *De Anima* 3.5 a lui Aristotel, în două texte : *De Anima* (de aici înainte, DA) a lui Alexandru din Afrodisia și *De Intellectu* (de aici înainte, DI), o lucrare care, deși dependentă de tratatul anterior, modifică doctrina referitoare la noetica neoplatonică.

Cuvinte-cheie: autorul lucrării *De Intellectu*, noetica neoplatonică, Accattino, Donini, Sharples, Moraux.

IONUȚ RĂDUICĂ

THE CONCEPT OF „MOTION” IN ARISTOTLE’S *PHYSICS*

Abstract: In this article I will be focusing on Aristotle’s concept of motion as it is found in his ‘Physics’. In order to do so, one must first understand the concepts of ‘potentiality’, ‘actuality’, ‘change’ and how they appear in the natural world through objects. By incorporating the concepts of ‘potentiality’, ‘actuality’, and ‘change’, Aristotle’s ‘Physics’ builds a structure that could be used for the entire investigation of the natural world. Lastly, I show how Aristotle explains that a theory of motion is nonsense without potentiality.

Keywords: Aristotle, nature, motion, potentiality, actuality.

CONCEPTUL DE „MIȘCARE” ÎN FIZICA LUI ARISTOTEL

Rezumat: În acest articol îmi voi îndrepta atenția asupra conceptului aristotelic de „mișcare” așa cum este întâlnit în lucrarea *Fizica*. În acest scop, trebuie mai întâi să înțelegem conceptele de „potențialitate”, „actualitate”, „schimbare” și modul în care ele apar în lumea naturală prin intermediul obiectelor. Incorporând conceptele de „potențialitate”, „actualitate” și „schimbare”, *Fizica* lui Aristotel pune bazele unei structuri care poate fi folosită pentru o întreagă cercetare a lumii naturale. În final, voi arăta cum Aristotel explică ideea că o teorie a mișcării este un nonsens fără cea de potențialitate.

Cuvinte-cheie : Aristotel, natură, mișcare, potențialitate, cauzalitate.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 23 (1/2009)

ALEXANDRU BOBOC

KANTS BEGRIFF DER WISSENSCHAFT UND DAS PROGRAMM DER MODERNEN WISSENSCHAFTSTHEORIE

Résumé : L'article met en évidence la liaison entre la manière où Kant a compris la science, et le programme de la théorie scientifique moderne. Le chemin à sa méthode critique ou transcendantale dirige par la synthèse de la pensée moderne scientifique et de l'évaluation de la nature de la connaissance scientifique. Kant a analysé les procédés des sciences naturelles modernes, qu'il avait pris dès le début (déjà à la période précritique), et il s'est demandé comment est possible la science, en sens de connaissance nécessaire et universelle, ce qui présuppose son indépendance de toute l'expérience. Malgré l'argumentation des représentants de l'interprétation antimétaphysique du criticisme, Kant a poursuivi une fondation métaphysique pour la science. Les principes métaphysiques dont il parle sont, en fait, des raisons des sciences naturelles en sens moderne, qu'ils regardent dans la lumière de la critique. La perspective transcendantale qu'il propose est la première dans l'histoire de la méthodologie et de la philosophie de la science qui prouve l'idée de l'unité entre empirique et théorique dans la connaissance et offre ainsi une nouvelle théorie de l'expérience.

Mots-clé : Kant, criticisme, transcendantal, science, métaphysique, expérience.

CONCEPTUL DE „ȘTIINȚĂ” LA KANT ȘI PROGRAMUL TEORIILOR MODERNE ASUPRA ȘTIINȚEI

Rezumat: Articolul evidențiază legătura între modul în care Kant înțelege știința, și programul teoriei științifice moderne. Calea către metoda sa critică sau transcendentă este ghidată de sinteza gândirii științifice moderne și de evaluarea naturii cunoașterii științifice. Kant a analizat metodele științei moderne ale naturii, la care a avut acces de timpuriu (încă din perioada pre-critică), și s-a întrebat cum este posibilă știința, în sensul de cunoaștere necesară și universală, ceea ce presupune independența sa de întreaga experiență. În ciuda argumentelor reprezentanților interpretării anti-metafizice a criticismului, Kant a căutat în continuare un fundament metafizic pentru știință. Principiile metafizice care se referă el sunt, de fapt, rațiunile științelor naturale, în sensul modern, privite în lumina criticismului.

Perspectiva transcendențială pe care o propune este prima din istoria metodologiei și filosofiei științei, care exprimă ideea de unitate între cunoștințele empirice și teoretice și oferă o nouă teorie asupra experienței.

Cuvinte-cheie: Kant, criticism, transcendental, știință, metafizică, experiență.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 23 (1/2009)

ALEXANDRU SURDU

ANTITHETICAL-SPECULATIVE PROBLEMS IN KANT'S
PHILOSOPHY

Résumé : L'article fait l'analyse des ouvrages de la période pré criticiste de Kant pour prouver que, dans cette époque, le philosophe a proposé, d'une manière très consciente, une méthode spéculative-antithétique de recherche de la nature et de la matière, qu'il opposait à la méthode dialectique, considérée inacceptable de point de vue logique, parce qu'elle casse le principe de la non-contradiction. A un moment donné, Kant aborde ces problèmes de la perspective spéculative de la table des catégories du Critique de Raison Pure : la quantité, la qualité, la relation et la modalité, en partageant la science de nature dans : la foronome, la dynamique, la mécanique et la phénoménologie. Mais bien qu'elles ne contredisent pas la logique, dont elles ne cassent pas les principes, les caractéristiques antithétiques de la nature, de la matière et de l'univers en général, ne sont pas considérées par Emmanuel Kant comme appartenant à la logique. Cette méthode spéculative-antithétique n'a pas été rejetée plus tard par Kant, dans la période criticiste.

Mots-clé : Kant, nature, science, cosmogonie, méthode spéculative-antithétique, logique, dialectique.

PROBLEME ANTITETICO-SPECULATIVE ÎN FILOSOFIA LUI KANT

Rezumat : Articolul face analiza lucrărilor din perioada precriticistă a lui Kant, pentru a demonstra că, în acea epocă, filosoful a propus, într-un mod foarte conștient, o metodă speculativ-antitetică de cercetare a naturii și a materiei, pe care o punea metodei dialectice, considerată inacceptabilă din punct de vedere logic, pentru că încalcă principiul non contradicției. La un moment dat, Kant abordează aceste probleme din perspectiva speculativă a tabelii categoriilor Criticii Rațiunii Pure : cantitatea, calitatea, relația și modalitatea, împărțind știința naturii în foronomie, dinamică, mecanică și fenomenologie. Această metodă speculativ-antitetică nu a fost mai târziu respinsă de Kant, în perioada criticistă.

CRISTINEL NICU TRANDAFIR

GOETHE AND HIS INFLUENCE ON NIETZSCHE'S THINKING

Abstract: Our article intends to show that behind the strong bias rooted in the minds of most historians of philosophy according to which metaphysics schopenhauriana fed into Nietzsche's thinking, we find yet another reality, namely that the work nietzscheana, one located between metaphysics and philosophy but not between philosophy and literature owes much sense in thinking goetheene influence but not to that schopenhaueriene.

Key-words: Nietzsche, Goethe, literature, philosophy, release of metaphysics.

GOETHE ȘI INFLUENȚA SA ASUPRA GÂNDIRII LUI NIETZSCHE

Rezumat: Articolul nostru intenționează să demonstreze că în spatele unei adânc înrădăcinate prejudecați a celor mai mulți istorici ai filosofiei, prejudecata potrivit căreia metafizica schopenhauriană stă la originile formării gândirii lui Nietzsche, descoperim de fapt o cu totul altă realitate: opera lui Nietzsche, una situată nu între metafizică și filosofie, ci mai degrabă între filosofie și literatură își configurează sensul mai degrabă sub influența gândirii lui Goethe decât a aceleia a lui Schopenhauer.

Cuvinte-cheie: Nietzsche, Goethe, literatură, filosofie, eliberarea de metafizică

ANA OCOLEANU

NIETZSCHE, LOCUS COMMUNIS FOR MARTIN HEIDEGGER,
KARL JASPERS AND KARL LÖWITH

Die vorliegende Studie nimmt sich vor, die Philosophie Friedrich Nietzsches als locus communis der philosophischen Reflexion Martin Heideggers, Karl Jaspers und Karl Löwiths darzustellen. Jeder von diesen drei Denkern hat sich während des Dritten Reiches mit dem philosophischen Denken Nietzsches befasst. Die Art und Weise aber, wie sie die Akzente im Rahmen ihrer Nietzsche-Lektüre setzen, unterscheidet alle drei voneinander. Heidegger versucht, Nietzsche als Metaphysiker darzustellen, indem er der posthume Text „Der Wille zur Macht“ als Mittelpunkt des nietzscheschen Denkens betrachtet. Karl Löwith bemüht sich, anhand der Philosophie Nietzsches die altgriechische Weltanschauung wieder zu gewinnen, obwohl er Gefahr läuft, ins Tautologische zu enden, um mit Jürgen Habermas zu sprechen. Karl Jaspers versucht im Gegenteil zu diesen beiden eine systematische Darstellung des Lebens und des Denkens des Autors von „Also sprach Zarathustra“ anzubieten, und auf diese Weise ein vollständiges Nietzsches Bild zu konturieren. Diese intensive Beschäftigung der drei der wichtigsten Philosophen des Zeitraums zwischen 1933 und 1945 findet parallel mit der Bemühung der nationalsozialistischen Ideologie statt, Nietzsche als Vorgänger des Nationalsozialismus darzustellen. Keiner von den drei

erwähnten Denkern stimmt damit zu, obwohl es bei Heidegger einige (ganz isolierte) Tendenzen in diesem Sinne zu beobachten sind. Es ist aber zu bemerken, dass das Interesse an Nietzsche hauptsächlich nicht ideologisch, sondern philosophisch ist. Und der beste Beweis dafür besteht darin, dass Löwith und Jaspers im Unterschied zu Heidegger zu den Opfern des Nazionalsozialismus gehören.

Schlüsselwörter: Auseinandersetzung, Metaphysik, metaphysischer Denker, Vollendung der Metaphysik, Wille zur Macht, Sichwidersprechen des Denkens, Existenz, Experimentalcharacter der Nietzsches Philosophie, ewige Wiederkehr des Selben.

NIETZSCHE, LOCUS COMMUNIS AL FILOSOFILOR MARTIN HEIDEGGER, KARL JASPERS ȘI KARL LÖWITH

Rezumat: Prezentul studiu își propune să prezinte filosofia lui Friedrich Nietzsche ca locus communis al reflecției filosofice a lui Martin Heidegger, Karl Jaspers și Karl Löwith. Fiecare dintre acești trei gânditori s-a ocupat în perioada celui de al Treilea Reich cu gândirea filosofică a lui Nietzsche. Maniera în care fiecare dintre ei accentuează anumite aspecte din gândirea lui Nietzsche îi diferențiază pe cei trei. În acest sens, Heidegger se străduiește să-l înfățișeze pe Nietzsche ca metafizician, tratând, astfel, textul nietzscheean publicat postum „Der Wille zur Macht” („Voința de putere”) ca miez al filosofiei lui Nietzsche. Karl Löwith încearcă să recupereze concepția vechilor greci despre lume (Weltanschauung) pe baza filosofiei lui Nietzsche, expunându-se, însă, pericolului semnalat de Jürgen Habermas de a sfârși în tautologic. Spre deosebire de aceștia doi, Karl Jaspers încearcă să ofere o prezentare sistematică a vieții și gândirii autorului lui „Also sprach Zarathustra” și, în acest sens, să contureze o imagine completă a lui Nietzsche. Această intensă preocupare a trei dintre cei mai importanți filosofi din perioada 1933-1945 are loc paralel cu strădania ideologiei național-socialiste de a-l prezenta pe Nietzsche ca precursor al național-socialismului. Niciunul dintre gânditorii sus amintiți nu este de acord cu interpretarea ideologică, cu toate că se pot observa la Heidegger tendințe (foarte izolate) în acest sens. Se poate observa însă că interesul manifestat de către cei trei cu privire la Nietzsche nu este în primul rând unul de natură ideologică, ci unul filosofic. Și cea mai bună dovadă în acest sens este faptul că, spre deosebire de Heidegger, Jaspers și Löwith se numără printre victimele regimului național-socialist.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 23 (1/2009)

ADRIAN NIȚĂ

THE INSTANCES OF BEING IN NOICA

Abstract: We want to see if the Noica's metaphysics relies on two or three instances of being (how is sustained by some scholars). In the first part of the paper, we will focus on the being of the things, on the second instance of the being and on the being qua being. In the second part, we will demonstrate that the „devenința” („becoming-being”) is the last instance of being, so that in Noica's metaphysics the being has two and only two instances: becoming and becoming-being.

Key-words: Romanian philosophy, metaphysics, Noica, individual, general, ontological model, holomer, instances of the being, becoming.

INSTANȚELE FIINȚEI LA NOICA

Rezumat: Ne propunem să vedem dacă metafizica lui Noica se bazează pe două sau pe trei instanțe ale ființei (așa cum este susținut de anumiți interpreți). În prima parte a textului, ne vom concentra pe ființa lucrurilor, ființa de-a doua instanță și pe ființa ca ființă. În partea a doua, vom demonstra că „devenița” este ultima instanță a ființei., astfel încât în metafizica lui Noica ființa are două și numai două instanțe: devenirea și devenița.

Cuvinte-cheie : filosofie românească, metafizică, Noica, individual, general, model ontologic, holomer, instanțe ale ființei, devenița

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 23 (1/2009)

ȘTEFAN VIOREL GHENEA

M. ELIADE'S METHOD, BETWEEN PHILOSOPHY AND HISTORY OF RELIGIONS

Abstract: Defining himself as an historian of religions, M. Eliade proposes a new method of tackling religious phenomena; which implies a completion and, in the same time, an overfulfilment of previous approaches. Using foregoing studies, especially those belonging to the phenomenologists of religion, like Rudolf Otto, Gerardus van der Leeuw and others, to the historians of religions as Raffaele Pettazzoni and Georges Dumezil, but due to his erudition and experience, M. Eliade proposes a new method in the history of religions. He decides to enhance the history of religions to the status of a science with its own domain of research. Taking into consideration the important role that anthropology, sociology, psychology have had into appearance and development of the history of religions, M. Eliade sustains that the domains belonging to the sciences above are not indistinct with the domain of the history of religions because it has an autonomous domain of study: religious facts. The historian of religions analyses religious facts, he establishes, first, in order to search and interpret them to make them intelligible for others, too. Thus M. Eliade assigns a threefold role for the historian: historical, phenomenological and hermeneutical. His method is characterized by this threefold tackle of religious phenomena. M. Eliade appears to be receptive to different approaches of contemporary philosophy. The question regarding whether his method is a philosophical one will get an answer after the analysis of the threefold aspects of his method. There might be a problem regarding the integrity of that method taking into consideration the fact that some approaches seems to be contradictory, like the historical and phenomenological. One can notice these approaches function simultaneously, completing each other. In the end the endeavor of the historian of religions is crowned by a hermeneutical effort, comprehension being a fulfillment of his approach. The three approaches will be analyzed one continuing the previous one, trying to catch their reciprocal determinations.

Key-words: M. Eliade, method, history of religions, historical approach, phenomenological approach, hermeneutical approach.

METODA LUI M. ELIADE, ÎNTRE FILOSOFIE ȘI ISTORIA RELIGIILOR

Rezumat: Autodefinindu-se ca istoric al religiilor, M. Eliade propune o nouă metodă de abordare a fenomenelor religioase, care se vrea o completare și, implicit, o depășire a abordărilor anterioare. Folosindu-se de cercetările deja existente, îndeosebi cele ale fenomenologilor religiei, ca Rudolf Otto, Gerardus van der Leeuw și alții, precum și cele ale istoricilor Raffaele Pettazzoni și Georges Dumezil, dar mai ales de experiența și erudiția sa, M. Eliade creează o "metodă integrală" în istoria religiilor. Cu ajutorul acesteia, Eliade intenționează, printre altele, să înalțe istoria religiilor la rangul binemeritat de știință autonomă, propriul ei domeniu de cercetare. Fără a ignora rolul pe care l-au avut în apariția și dezvoltarea științei religiilor alte discipline umaniste precum antropologia, sociologia, psihologia etc., el susține că domeniul acestora nu se confundă cu domeniul istoriei religiilor, care are un obiect de studiu autonom: faptele religioase. Istoricul religiilor analizează faptele religioase pe care le stabilește mai întâi, urmând să le interpreteze și înțeleagă, pentru ca mai apoi să le facă inteligibile și pentru ceilalți. În felul acesta, M. Eliade îi încredințează istoricului religiilor o triplă misiune: istorică, fenomenologică și hermeneutică. Metoda sa deci se caracterizează chiar prin această triplă abordare a fenomenelor religioase.

Observăm că M. Eliade este receptiv la diferite orientări din filosofia contemporană. Rămâne, însă, de văzut în ce măsură și metoda sa este una filosofică. Această întrebare își va căpăta, sperăm, răspuns în urma analizei celor trei aspecte ale metodei sale. S-ar putea pune, de asemenea, problema integrității metodei respective, având în vedere mai ales faptul că unele abordări sunt aparent contradictorii – cum ar fi de exemplu cele istorică și fenomenologică. Putem remarca, însă, că cele trei abordări funcționează aproape simultan, completându-se reciproc, iar după cum vom vedea strădania istoricului religiilor este încununată de un efort hermeneutic, înțelegerea reprezentând o împlinire a demersului său metodologic. Cele trei abordări vor fi analizate una în prelungirea alteia, încercând să surprindem determinările lor reciproce.

Cuvinte-cheie: M. Eliade, metodă, istoria religiilor, abordare istorică, abordare fenomenologică, abordare hermeneutică.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 23 (1/2009)

FRANÇOIS RIVENC

TROIS PRINCIPES ET UNE PRESUPPOSITION EN FAVEUR DU CONTEXTUALISME

Abstract: The article analyses three general principles and a presupposition often expressly invoked in favour of the contextualism. The principles are: the Razor of Ockham for meaningfulness; the Principle of Compositionality: the meaning of a complex expression is function of the meaning of its parts; the Principle of Accessibility: the "theoretical" notion that what is said must comply with what the speakers understand consciously. The presupposition (the presupposition of pragmatic freedom, as the author calls it) identifies "contextual" with "free", in contrast with what is obligatory and compelled, because linked to a linguistic convention. The author also argues that the objects envisaged by contextualism – the variable

speech acts – cannot be the subject matter of a theory: they do not involve the level of abstraction required by any scientific enterprise.

Key-words: sense, meaning, semantics, pragmatics, theoretical concept, observational concept, linguistic competence, contextualism.

TREI PRINCIPII ȘI O PRESUPOZIȚIE ÎN FAVOAREA CONTEXTUALISMULUI

Rezumat: Articolul analizează trei principii generale și o presuposiție invocate în mod obișnuit în favoarea contextualismului. Principiile sunt: briciul lui Ockham pentru semnificație, principiul compoziționalității: semnificația unei expresii complexe este o funcție a semnificației părților componente, principiul accesibilității: ce susține că ceea ce se spune trebuie să fie în conformitate cu ceea ce vorbitorii înțeleg în mod conștient. Presuposiția (presuposiția unei libertăți pragmatice, așa cum o numește autorul ei) identifică termenul „contextual” cu „liber”, în contrast cu ceea ce este obligatoriu și complet, deoarece este legat de o convenție lingvistică. Autorul argumentează, de asemenea, că obiectele avute în vedere de contextualism – diferitele acte de vorbire – nu pot constitui subiectul unei teorii: ele nu implică nivelul de abstracție cerut de o cercetare științifică.

Cuvinte-cheie: sens, semnificație, semantică, pragmatică, concept teoretic, concept observațional, competență lingvistică, contextualism.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 23 (1/2009)

CĂTĂLIN STĂNCIULESCU
DANIELA (FUNDEANU) STĂNCIULESCU

VERBAL AND VISUAL IN VISUAL ARGUMENTATION

Abstract: We would like to argue that Donald Davidson’s version of the principle of charity is compatible with both the argumentative interpretation of the verbal and of the visual. This compatibility is a consequence of Rorty’s holistic development (Rorty, 2000a, p. 186-214; 2000b, p. 164-185; 2007, p. 147-160) of some of Davidson’s arguments on interpretation (Davidson, 2001 (1974), p. 18; 2001 (1975), p. 168-169), which blurs both the distinction between “radical translation” and “domestic translation”, and the distinction between visual and verbal.

Key words: visual argumentation, charity, Groarke, Birdsell, Blair, Govier, Fleming, Johnson, Walton, Davidson, Rorty.

VERBAL ȘI VIZUAL ÎN ARGUMENTAREA VIZUALĂ

Rezumat: Vom încerca să arătăm (i) că, oarecum contrar a ceea ce susține Govier, varianta lui Davidson a principiului carității este compatibilă cu interpretarea argumentativă a textelor în aceeași măsură în care este compatibilă cu posibilitatea, în terminologia lui Quine și Davidson, a „traducerii radicale”; (ii) că aceeași variantă a principiului este compatibilă din punct de vedere teoretic, de asemenea, cu posibilitatea interpretării argumentative a

producțiilor vizuale, și astfel cu ceea ce Groarke numește argumentare vizuală. Ambele tipuri de compatibilitate pot fi considerate consecințe ale estompării de către abordarea de tip holist a naturii interpretării a lui RORTY (2000a, p. 186-214; 2000b, p. 164-185, 2007, p. 147-160) a două distincții: distincția dintre traducerea radicală și traducerea domestică, și distincția dintre verbal și non-verbal.

Cuvinte-cheie: argumentare vizuală, caritate, Groarke, Birdsell, Blair, Govier, Fleming, Johnson, Walton, Davidson, Rorty.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 23 (1/2009)

GABRIELA MILITARU

LE RAPPORT « SAVOIR » – « POUVOIR » DANS LA PENSEE DE MICHEL FOUCAULT

Résumé: L'article suivant expose la vision de Michel Foucault sur le rapport entre le savoir et le pouvoir dans la philosophie. Le philosophe réalise, en fait, une archéologie du savoir, articulée à une généalogie des pouvoirs. Son originalité consiste dans l'analyse des pratiques et des relations de pouvoir qui accompagnent l'émergence des différents "ordres du savoir". Si le savoir produit des pouvoirs donc le pouvoir produit du savoir, ça c'est l'hypothèse de laquelle Foucault commence son discours philosophique. Foucault fait l'histoire des idées, en montrant que le savoir humain n'est pas l'oeuvre du génie individuel et ne va pas dans le sens d'un progrès croissant, mais qu'il se constitue de manière anonyme et aléatoire à partir de structures profondes de pensée qu'il appelle épistème.

Mots-clé: savoir, pouvoir, archéologie du savoir, épistémè, connaissance, histoire.

RAPORTUL „CUNOAȘTERE” – „PUTERE” ÎN GÂNDIREA LUI MICHEL FOUCAULT

Rezumat: Articolul prezintă viziunea lui Michel Foucault cu privire la relația dintre cunoaștere și putere în filosofie. Filosoful realizează, în fapt, o arheologie a cunoașterii, articulată într-o genealogie a puterii. Originalitatea sa constă în analiza practicilor și a relațiilor de putere care însoțesc apariția diferitelor „niveluri ale cunoașterii”. Din moment ce cunoașterea produce putere atunci și puterea produce cunoaștere, aceasta este ipoteza de la care Foucault își începe discursul său filosofic. Pentru a demonstra acest lucru, Foucault apelează la istoria ideilor. În opinia sa, cunoașterea umană nu este opera geniului individual și nu are sensul unei acumulări progresive, ci are un caracter anonim și aleatoriu, izvorând din structurile profunde ale gândirii.

Cuvinte-cheie: cunoaștere, putere, arheologie a cunoașterii, cunoștiință, istorie.

J. EDGAR BAUER

RECONSIDERING THE HUMAN. PART I: MAGNUS HIRSCHFELD'S
UNIVERSALISATION OF THE SEXUAL INTERMEDIARITY AND THE DARWINIAN
LEGACY

Abstract: "Reconceptualizing the Human" focuses in its first part ("Magnus Hirschfeld's Universalization of Sexual Intermediariness and the Darwinian Legacy") on Hirschfeld's (1868-1935) dismantlement of the assumptions that ground the immemorial binomial scheme of sexual distribution and its occasional supplementation through a "third sex." Given the still pervasive relevancy of the dichotomous conception of the sexed body propounded by sexual thinkers from Sigmund Freud to Michel Foucault, the study highlights the import of Hirschfeld's postulation of potentially infinite sexual constitutions in accordance with Charles Darwin's constatation that "[e]very man & woman is hermaprodite."

Key words: Hirschfeld, Darwin, Freud, suppletive and serial understanding of third sex, sexual difference, sexual diversity.

RECONCEPTUALIZAREA UMANULUI
PARTEA I: UNIVERSALIZAREA DE CĂTRE MAGNUS HIRSCHFELD A
INTERMEDIARITĂȚII SEXUALE ȘI MOȘTENIREA DARWINISTĂ

Rezumat: „Reconceptualizarea umanului” se concentrează, în prima parte, pe respingerea de către Hirschfeld a presupuzițiilor care au fundamentat vreme îndelungată schema binomială a diferențierii sexuale și a suplimentarea acesteia prin ceea ce se numește „al treilea sex”. Dată fiind încă vizibila relevanță a concepției dihotomice a corpului sexuat propusă de gânditori ca Freud și Foucault, studiul subliniază importanța postulării varietății potențial infinite a constituției sexuale în acord cu constatarea lui Darwin că „toți bărbații și femeile sunt hermafrodiți”.

Cuvinte-cheie: Hirschfeld, Darwin, Freud, înțelegere supletivă și serială a celui de-al treilea sex, diferență sexuală, diversitate sexuală.

BRUCE A. LITTLE

VITAL CULTURAL ISSUES AND NECESSARY VIRTUES

Résumé: En règle générale, les positions sur la source de morales tombent dans deux catégories, identifiées comme celle des naturalistes et celle des transcendantalistes. Les deux groupes sont d'accord, en général, sur l'exigence et la définition de vertus. Le désaccord survient dans la manière où chacune voit la source de la norme sur laquelle une telle conduite morale est fondée. Les naturalistes soutiennent que les tendances morales sont inculquées dans la nature humaine et ont évolué partout dans l'histoire humaine. D'autre

part, les transcendentalistes conviennent que les notions morales font partie de la nature d'homme, en soutenant que ce n'est pas par l'évolution, mais que plutôt elles sont placées là par le Transcendant. Mais le point de vue des naturalistes implique la relativité et le chaos moral, parce qu'il fait de chaque homme le centre moral et la circonférence de sa propre vie et n'offre pas un critère commun d'appréciation pour toutes les conduites morales. Donc il doit admettre l'existence de Dieu personnel, infini, dans qui toutes les morales sont fondées et par qui la loi morale est placée dans chaque personne, par qui la conduite humaine peut être jugée objectivement.

Mots-clé : morale, vertu, naturalisme, transcendentalisme, Dieu.

ASPECTE CULTURALE VITALE ȘI VIRTUȚILE NECESARE

Rezumat: În general, teoriile despre originile moralei se împart în două categorii: cea a naturaliștilor și cea a transcendentaliștilor. Ambele teorii cad de acord, în general, asupra exigentei și definiției virtuții. Dezacordul dintre ele vine din modul în care fiecare vede sursa normei pe care se bazează comportamentul nostru. Naturaliștii susțin că tendințele morale sunt prezente de la început în natura umană și ele evoluează pe parcursul istoriei umane. Pe de altă parte, transcendentaliști sunt de acord că noțiunile morale sunt parte a naturii umane, dar ei argumentează că acestea nu au ajuns acolo ca urmare a evoluției omului, ci ca efect al puterii Transcendentului. Punctul de vedere al naturaliștilor implică însă relativitate și haos moral, deoarece el face din fiecare om centrul moral și circumferința propriei sale vieți și nu oferă un criteriu comun de apreciere pentru orice conduită morală. Deci, el nu poate să admită existența unui Dumnezeu personal, infinit, în care toate entitățile se bazează pe legea morală, care este plasată în fiecare persoană, și care face ca întregul comportament uman să poată fi judecat în mod obiectiv.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 23 (1/2009)

ADRIANA NEACȘU

THE ETHICAL SENSE OF SARTRE'S ONTOLOGY

Résumé: L'éthique de Sartre s'appuie sur l'idée que l'homme, délaissé dans l'univers, c'est-à-dire dépourvu de tout secours et sans être soumis à aucun déterminisme, se fait lui-même, conformément à un projet originaire qui l'arrache de sa facticité immédiate et le dirige vers la réalisation du soi, mettant en mouvement un processus générateur du monde, qui ne peut pas être qu'un monde humain. Elle est étroitement liée de l'ontologie, dont elle croît naturellement, qui lui offre la justification, et sans laquelle elle serait seulement une série de thèses sans aucune nécessité. A son tour, l'ontologie de Sartre est construite autour des deux concepts éthiques fondamentaux: la liberté et la responsabilité, étant, par conséquent, pleine des aspects moraux, qui ne peuvent pas être écartés sans que l'ontologie ne soit pas elle-même dénaturée. Donc, à Sartre, ontologie et morale s'impliquent l'une l'autre, qu'on peut dire, en dernière instance, que l'éthique est le sens caché de l'ontologie de Sartre, sa finalité, l'élément qui l'accomplit et la justifie.

Mots-clé : éthique, ontologie, conscience, liberté, responsabilité, facticité, projet de soi, angoise.

SENSUL ETIC AL ONTOLOGIEI LUI SARTRE

Rezumat : Etica lui Sartre se sprijină pe ideea că omul, aruncat în univers, adică lipsit de orice ajutor și fără a fi supus nici unui determinism, se face pe el însuși, în conformitate cu un proiect original, care îl smulge din facticitatea sa imediată și îl îndreaptă către realizarea de sine, punând în mișcare un proces generator al lumii, care nu poate fi decât o lume umană. Ea este strâns legată de ontologie, din care crește în mod natural, care îi oferă justificarea, și fără de care ea ar fi doar o serie de teze fără nici o necesitate. La rândul său, ontologia lui Sartre este construită în jurul a două concepte fundamentale : libertatea și responsabilitatea, fiind, în consecință, plină de aspecte morale, care nu pot fi îndepărtate fără ca ontologia însăși să nu fie denaturată. Deci, la Sartre, ontologie și morală se implică una pe cealaltă, astfel încât putem spune, în ultimă instanță, că etica este sensul ascuns al ontologiei lui Sartre, finalitatea sa, elementul care o desăvârșește și o justifică.

Cuvinte-cheie: etică, ontologie, conștiință, libertate, responsabilitate, facticitate, proiect de sine, angoasă.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 23 (1/2009)

CORNELIU SMARAND RIZEA

LA METÁFORA DE LA MUERTE COMO PRESENCIA OBSESIVA EN EL «ROMANCERO GITANO» DE FEDERICO GARCIA LORCA

Abstract: The author of this article describes the suggestive metaphors in one of Federico Garcia Lorca's best known poetry volumes. Among the subjects of this volume, we mention life and death, the thirst for love and for accomplishment. The gypsies in this volume represent the life and liberty which do not obey social constraints. In order to exist, they need this liberty, but they also need love. The real life experiences are the values in which they believe and in case these could not be fulfilled, they would rather choose death.

Key-words: metaphor, life, death, love, gypsies.

METAFORA MORȚII CA PREZENȚĂ OBSESIVĂ ÎN *ROMANCERO GITANO* DE FEDERICO GARCIA LORCA

Rezumat: Autorul articolului descrie metaforele sugestive prezente într-unul din cele mai cunoscute volume de poezie ale lui Federico Garcia Lorca. Printre temele acestui volum, menționăm viața și moartea, dorința de dragoste și împlinire. Țigani, în acest volum, reprezintă viața și libertatea care nu se supun constrângerilor sociale. Pentru a trăi, ei au nevoie de această libertate, dar și de dragoste. Experiențele de viață sunt valorile în care ei cred cu tărie, și când acestea nu pot fi îndeplinite, ei preferă să aleagă moartea.

Cuvinte-cheie: metaforă, viață, moarte, iubire, țigani

MARTA RIZEA - ALBU

LA TRADITION DES CARACTERES AVANT THEOPHRASTE

Résumé : La présente étude se propose de mettre en évidence la tradition des descriptions de caractères, chez les prédécesseurs de Théophraste. Nous avons démontré que, quoique les descriptions de caractères soient apparues sporadiquement dans la littérature grecque antique (quelques relations avec Homère, Sémonide, Hérodote et Platon), Aristote a été le premier qui les a soumis à la systématisation théorique. Nous rencontrons le caractère (ἦθος) comme un élément important dans ses oeuvres étiques, rhétoriques, politiques, et, aussi, dans les œuvres physiognomoniques du corpus aristotélique. Aristote n'écrit pas d'esquisses de caractère dans la manière de Théophraste, mais ses oeuvres fournissent le germe d'où se développent les types théophrastiques. C'est pourquoi la comparaison entre les types théophrastiques et les études théoriques aristotéliques représente une approche légitime dans l'étude de la tradition péripatéticienne.

Mots-clés: caractère, tradition grecque, philosophie morale, ethos, types humains.

TRADIȚIA CARACTERELOR ÎNAINTE DE TEOFRAST

Rezumat: Studiul nostru își propune să evidențieze tradiția descrierilor de caractere la predecesorii lui Teofrast. Am arătat că, deși descrierile de caractere au apărut sporadic în literatura greacă antică (câteva legături cu Homer, Semonide, Herodot și Platon, Aristotel a fost primul care le-a supus unei sistematizări teoretice. Întâlnim caracterul (ethos-ul) ca un element important în operele etice, retorice, politice, și, de asemenea, în operele din corpusul aristotelic. Aristotel nu a descris schițe de caracter în maniera lui Teofrast, dar operele sale au furnizat germenele din care s-au dezvoltat tipurile teofrastice. De aceea, compararea tipurilor teofrastice cu studiile teoretice aristotelice reprezintă o abordare legitimă în studiul tradiției peripatetice.

Cuvinte-cheie: caracter, tradiție greacă, filosofie morală, ethos, tipuri umane.